

ผู้วิจัยได้ศึกษากายวิภาคเชิงละเอียดของ posterior ethmoid sinus และศึกษา lamellae ของ middle และ superior turbinates และ supreme turbinate (หากมี) ทำการศึกษาในศีรษะผ่าครึ่งจำนวนทั้งหมด 83 ชิ้น ด้วยวิธีการชำแหละแบบมาตรฐาน ผลของการศึกษาพบว่า พบมี groove ที่พื้นผิวด้านบนของ middle turbinate จำนวน 4 ตัวอย่าง ร้อยละ 4.82 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 0.1-11.9%) groove ที่พื้นผิวด้านบนของ superior turbinate จำนวน 10 ตัวอย่าง ร้อยละ 12.05 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 0.6-21.0%) พบมี cleft ที่พื้นผิวด้านบนของ superior turbinate จำนวน 37 ตัวอย่าง ร้อยละ 44.58 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 33.7-55.9%) พบความซุกของ ethmoidmaxillary sinus จำนวน 1 ตัวอย่าง ร้อยละ 1.2 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 0-0.7%) พบการวางตัวของ basal lamella ส่วนกลางของ middle turbinate แบบปกติจำนวน 50 ตัวอย่าง ร้อยละ 60.24 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 48.9-70.8%) แบบโค้งนูนมาด้านหน้าจำนวน 13 ตัวอย่าง ร้อยละ 15.66 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 0.9-25.3%) แบบเว้าไปด้านหลังจำนวน 17 ตัวอย่าง ร้อยละ 20.48 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 12.4-30.8%) พบมี basal lamella ของ superior turbinate แยกจาก basal lamella ส่วนกลางของ middle turbinate จำนวน 70 ตัวอย่าง ร้อยละ 84.34 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 74.7-91.4%) basal lamella ของ superior turbinate เชื่อมติดกับ basal lamella ส่วนกลางของ middle turbinate จำนวน 13 ตัวอย่าง ร้อยละ 15.66 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 0.8-25.3%) และพบว่า basal lamella ของ superior turbinate เชื่อมติดกับเฉพาะส่วนล่างของ basal lamella ส่วนกลางของ middle turbinate จำนวน 10 ตัวอย่าง ร้อยละ 12.05 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 0.5-21.0%) และได้เชื่อมติดกับเฉพาะส่วนบนจำนวน 3 ตัวอย่าง ร้อยละ 3.61 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 0.8-10.2%) จากการศึกษายังพบ supreme turbinate จำนวน 16 ตัวอย่าง ร้อยละ 19.28 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 11.4-29.4%) และในจำนวนนี้พบ basal lamella ของ supreme turbinate จำนวน 14 ตัวอย่าง ร้อยละ 87.5 (ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95, 61.7-98.4%) ซึ่งเป็นทางติดต่อทางหนึ่งจากโพรงจมูกเข้าไปยัง posterior ethmoid sinus

The authors investigated the exact anatomical morphology of the middle and superior turbinate and lamellae of middle, superior and supreme turbinates (if any) in Thai hemisectioned heads totalled to 83 by standard dissections. *Results:* We observed the grooves on middle turbinate in 4 specimens 4.82% (95%CI 0.1-11.9%). And grooves on superior turbinate in 10 specimens 12.05% (95%CI 0.5-21.0%). There were clefts on the superior turbinate in 37 specimens 44.58% (95%CI 33.7-55.9%) We found the ethmoidmaxillary sinus only in 1 specimens 1.2% (95%CI 0-0.7%). The authors found the convex anterior surfaces of the third lamella in 13 specimens 15.66% (95%CI 0.9-25.3%) of the specimens, and the concave anterior surfaces of this lamella in 17 specimens 20.48% (95%CI 12.4-30.8%). The majority of 50 specimens 60.24% (95%CI 48.9-70.8%) of the anterior surfaces of the third lamella were flat from superior to inferior. We found the basal lamella of the superior turbinate separated from basal lamella of middle turbinate in 70 specimens 84.34% (95%CI 74.7-91.4%). In 13 specimens 15.66% (95%CI 0.9-25.3%) of the specimens, there were the fusion between the third lamella and fourth lamella. We found basal lamella of the superior turbinate the attachment was made inferior to the anterior vertical portion of the basal lamella of middle turbinate in 10 specimens 12.05% (95%CI 0.5-21.0%). And the attachment was made superior to the anterior vertical portion of the basal lamella of middle turbinate in 3 specimens 3.61% (95%CI 0.8-10.2%). The prevalence of supreme turbinate was found in 16 specimens 19.28% (95%CI 11.4-29.4%). However the fifth lamella or supreme lamella was found in 14 specimens 87.5% (95%CI 61.7-98.4%). These clefts are another sites of connections between nasal cavities and posterior ethmoid sinuses.